

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Describe Shmuel's father.
2. Describe the circumstances of Shmuel's birth.
3. List the areas of Shmuel's expertise.
4. What was Shmuel's relationship with Rabbi?
5. What was Shmuel's relationship with Rabbi Yochanon?

This and much more will be addressed in the second lecture of this series: "The Genius of Nehardea".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the tape and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book was designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it as well as a handy reference guide and for quick review.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE

Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series IV Lecture #2

THE GENIUS OF NEHARDEA

I. The Birth of the Genius

A.

אבא אבוי דשמואל בר אבא הוה מתעסק במטכסא ושלח גבי' רבי יודה בן בתירה נציבין, בתר זמן קם עמו, אמר ליה לית רבי בעי האי מלתא, אמר ליה ולא מילין הוון, אמר ליה לית מלתך הימנה עלי סגי מן ממונה, אמר ליה את היימנת במילתי עלך, תזכה למקמא בר כשמואל נביאה, דכתיב ביה וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע וגו', (שמואל א' ג' // י"ט כ'), וזכה למקמא שמואל בר אבא. מדרש שמואל ג:

Abba the father of Shmuel bar Abba was involved in a silk business. Rabbi Yehudah ben Besaira sent for him that he should come to Nesibis [to sell him his wares]. Some time later he came and stood by him. He said, "Doesn't the Master desire this thing?" He replied, "But wasn't [my commitment to buy] only verbal [and therefore carried no legal obligation of fulfillment]?" He (Abba) said, "But isn't your word worth more to me than money?" He replied, "[Since] you had complete trust in my words you should merit to have a son like Shmuel the prophet; as it is written: And all of Israel from Dan until Beer Sheva knew that Shmuel was trusted to be a prophet of the L-rd. (Samuel I 3:20)" And he [thus] merited to have Shmuel bar Aba. **Midrash Shmuel 3:3**

B.

ממזרת אין חוששין לה. היכי דמי, כגון דקאמרי הלך בעלה למדינת הים וזניא והוה לה ברתא, לא חיישין, דאמרינן דילמא אתא בעלה בצניעא בליליא ושמש, כההוא מעשה דאבוה דשמואל דאתא בשם ושמש. מאי טעמא הוה חכים, דכי אזיל אבוה דשמואל למערבא אשכחתייה מדינתא דהוה ידעה בלישנא דציפורי, אמרה ליה אזדקיך לי ואנא יהיבנא לך כך וכך זוזי, משום דהוה ידעה דנפיק מיניה גברא רבה, ערק מינה והדר אתא בשם ההוא ליליא לגבי דביתהו ואיזדקק לה והדר אזל, לסוף אישתמעית מילתא דמיעברא, איתוה לבי דינא אלקוה, אמר שמואל בכרסה דאימיה איכוף רישאי דילמא מטאי לי רישא דשוטא וכאיב לי, כף רישיה בכרסה דאימיה ומטייה ריש שוטא. הלכות גדולות הלכות גיטין

We aren't concerned about a [possibility of a girl being a] "mamzeres" (a child born out of adultery or incest). What is the case? If, for instance, the husband went away to a foreign land and [there is a strong possibility that] she had an affair and subsequently had a daughter, [nevertheless] we are not concerned. The reason being is that we say that the husband may have come back secretly at night and had marital relations. This is similar to the case of the father of Shmuel who came [back to his wife] through the use of a Divine name. Why was [Shmuel so] wise? Because when he (the father of Shmuel) came to Palestine (lit. the west) he found a Medean woman who understood the speech of birds (a psychic). She said to him, "Have relations with me and I will give you so much and so much denarii." She made the offer because she knew that a great man would issue forth from him. He fled and came back to his wife by means of a Divine name. Afterwards he went back. Eventually it became known that she became pregnant. They brought her before the Bais Din and flogged her [for committing adultery]. While in the womb, Shmuel [recalled that he] said, "Let me put my head down so that I may avoid being hurt by the top of the flogging stick (which was thicker than the rest of the stick)." He bent his head and received a blow from the top of the stick. **Halachos Gedolos, Hilchos Gittin**

C.

שמואל אמר חכים אנא לחייתא דילדין לי רבי יהושע בן לוי אמר חכים אנא לגזורה דגזרין לי רבי יוחנן אמר חכים אנא לנשייא דצבתין עם אימא. תלמוד ירושלמי כתובות ה:ו

Shmuel said, "I recognize the midwife that delivered me." Rabbi Yehoshua ben Levi said, "I recognize the Mohel that performed my circumcision." Rabbi Yochanon said, "I recognize the women who accompanied my mother at birth." **Yerushalmi Kesubos 5:6**

II. Early Years

A.

אבוא דשמואל אשכחיה לשמואל דקא בכי, אמר ליה: אמאי קא בכית? דמחיין רבאי, אמאי? דאמר לי: קא ספית לבראי ולא משית ידיה, ואמאי לא משית? א"ל: הוא אכיל ואנא משינא א"ל: לא מיסתייה דלא גמיר, מימחא נמי מחי והלכתא: אוכל מחמת מאכיל - צריך נטילת ידים, מאכיל - אינו צריך נטילת ידים. חולין קז:

Come and hear [from the following incident]. The father of Shmuel once found Shmuel crying and asked him, 'Why are you crying?' 'Because my teacher beat me.' 'But why?' 'Because he said to me, "You were feeding my son and you did not wash your hands before doing so."' 'And why did you not wash?' [He replied,] 'It was he that was eating, so why should I wash?' Said [the father of Shmuel,] 'It is not enough that he [your teacher] is ignorant [of the law], but he must also beat you!' The law is: He that is fed by another must wash his hands; he that feeds another need not wash his hands. **Chullin 107b**

B.

בעא מיניה אבוה דשמואל משמואל: היא בפנים ורגליה בחוץ, מהו? א"ל, כתיב: (ויקרא יז) והביאום לד', עד שתהא כולה לפנים. תלה ושחט, מהו? א"ל: כשרה, א"ל: אישתבשת, בעינן שחיטה על ירך וליכא. נתלה ושחט, מהו? אמר ליה: פסולה, אמר ליה: אישתבשת, שחיטה על ירך ולא שוחט על ירך. נתלה וקבל, מהו? אמר ליה: כשרה, אמר ליה: אישתבשת, אין דרך שירות בכך. תלה וקיבל, מהו? אמר ליה: פסולה, אמר ליה: אישתבשת, שחיטה על ירך ולא קבלה על ירך. זבחים כו.

Shmuel's father asked Shmuel, 'What if it [the animal] is within, while its feet are without?' — 'It is written: Even that they may bring them unto the L-rd,' he replied, '[Which intimates] that the whole of it must be within.' 'What if one suspended [the animal] and slaughtered it?' 'It is valid,' he replied. 'You have erred,' he observed, 'For the slaughtering must be "on the side" [of the altar], which provision is unfulfilled.' 'What if [the slaughterer] was suspended and slaughtered [thus]?' — 'It is invalid,' he replied. 'You have erred,' said he. 'The slaughtering must be "on the side" but the slaughterer need not be "on the side."' 'What if he suspended himself and received [the blood]?' 'It is valid,' he replied. 'You have erred,' observed he, 'For such is not the way of service.' 'What if he suspended [the sacrifice] and received [the blood]?' — 'It is invalid,' he answered. 'You have erred,' he retorted, 'Slaughtering must be "on the side", but receiving need not be "on the side".' **Zevachim 26a**

C.

אמר שמואל: אנא, להא מלתא, חלא בר חמרא לגבי אבא, דאילו אבא הוה סייר נכסיה תרי זמני ביומא, ואנא לא סיירנא אלא חדא זימנא. שמואל לטעמיה, דאמר שמואל: מאן דסייר נכסיה כל יומא - משכח אסתירא. חולין קה.

Samuel said: In this matter I am as vinegar is to wine compared with my father. For my father used to inspect his property twice a day, but I do so only once a day. Samuel here follows his maxim, for Samuel declared: He who inspects his property daily will find an *istira*. **Chullin 105a**

III. The Father of Shmuel

A.

ו[רב] מצא את ר' אבא מנהיג ששרות בבבל. וכל זמן שהיה קיים לא היה נהיג רב ששרות. סדר תנאים ואמוראים

When Rav came to Babylon he found R. Abba who was the leader in Babylon. As long as R. Abba was alive, Rav did not take a position of leadership. **Seder Tanaim V'Amaraim (A work from the Gaonic Era)**

B.

דשלחו ליה לאבוה דשמואל: הלין תורי דגנבין ארמאי ומגנחין יתהון, מהו? - שלח להו: הערמה אתעביד בהו, אערימו עלייהו ויזבבון. בבא מציעא ז.

Come and hear: For they [the scholars] sent to Shmuel's father: What of those oxen which Arameans steal [at the insistence of the owners] and castrate? He replied: Since an evasion was committed with them, turn the evasion upon them [their owners], and let them be sold! **Bava Metzia 90a**

C.

ההוא גיטא דאשתכח בנהרדעא, וכתיב: בצד קלוניא מתא אנא אנדרולינאי נהרדעא פטרית ותרכית ית פלונית אנתתי, ושלחה אבוה דשמואל לקמיה דרבי יהודה נשיאה, ושלח ליה: תיבדק נהרדעא כולה. יבמות קטו:

In a letter of divorce that was once found in Nehardea it was written, 'Near the town of Kolonia, I, David son of Nehilais, a Nehardean, released and divorced my wife So-and-so', and when Shmuel's father sent it to R. Judah Nesiah the latter replied, 'Let all Nehardea be searched'. **Yevamos 115b**

D.

אבוה דשמואל אשכח הנך חמרי במדברא, ואהדרינהו למרייהו לבתר תריסר ירחי שתא, לפנים משורת הדין. בבא מציעא כד:

Thus the father of Shmuel found some donkeys in a desert, and he returned them to their owner after a year of twelve months: [he went] beyond the requirements of the law.

Bava Metzia 24b

E.

אמר אבוה דשמואל, אמר לי מלאך המות: אי לא דחיישנא ליקרא דברייתא, הוה פרענא בית השחיטה כבהמה דלמא ההיא טיפה מחתכה להו לסימנין. עבודה זרה כ:

Shmuel's father said: The Angel of Death told me, 'Were it not for the regard I have for people's honour, I could cut the throat of men as widely as that of an animal [is cut]!'

Avodah Zarah 20b

F.

אבוה דשמואל [ולוי] הוו יתבי בכנישתא דשף ויתיב בנהרדעא, אתיא שכינה, שמעו קול ייגשא [קמו ונפקו]. מגילה כט.

Shmuel's father and Levi were sitting in the synagogue which 'moved and settled' in Nehardea. The Shechinah came and they heard a sound of tumult and rose and went out.

Megilla 29a

G.

דאבוה דשמואל הוּו קא מפקדי גביה זוזי דיתמי, כי נח נפשיה לא הוה שמואל גביה. הוּו קא קרו ליה בר אכיל זוזי דיתמי. אזל אבתריה לחצר מות. אמר להו: בעינא אבא. אמרו ליה: אבא טובא איכא הכא. אמר להו: בעינא אבא בר אבא. אמרו ליה: אבא בר אבא נמי טובא איכא הכא. אמר להו: בעינא אבא בר אבא דשמואל, היכא? אמרו ליה: סליק למתיבתא דרקיעא. אדהכי חזייה ללוי דיתיב אבראי. אמר ליה: אמאי יתבת אבראי, מאי טעמא לא סלקת? אמר ליה, דאמרי לי: כל כי הנך שני דלא סליקת למתיבתא דרבי אפס ואחלישתיה לדעתיה לא מעיילינן לך למתיבתא דרקיעא. אדהכי והכי אתא אבוה, חזייה דהוה קא בכי ואחיק. אמר ליה: מאי טעמא קא בכית? אמר ליה: דלעגל קא אתית מאי טעמא אחיכת? דחשיבת בהאי עלמא טובא, אמר ליה: אי חשיבנא נעיילוה ללוי, ועיילוהו ללוי אמר ליה: זוזי דיתמי היכא? אמר ליה: זיל שקלינהו באמתא דרחיא, עילאי ותתאי דידן, ומיצעי דיתמי. אמר ליה: מאי טעמא עבדת הכי? אמר ליה: אי גנובי גנובי מגנבו מדידן, אי אכלה ארעא אכלה מדידן. אלמא דידעי דילמא שאני שמואל, כיון דחשיב - קדמי ומכרזי פנו מקום. ברכות יח:

The father of Shmuel had some money belonging to orphans deposited with him. When he died, Shmuel was not with him, and they called him, 'The son who consumes the money of orphans'. So he went after his father to the cemetery, and said to them (the dead): I am looking for Abba. They said to him: There are many Abbas here. 'I want Abba b. Abba,' he said. They replied: There are also several Abbas b. Abba here. He then said to them: I Want Abba b. Abba the father of Shmuel; where is he? They replied: He has gone up to the Yeshiva of Heaven. Meanwhile he saw Levi sitting outside. He said to him: Why are you sitting outside? Why have you not gone up [to heaven]? He replied: Because they said to me: For as many years as you did not go up to the academy of R. Efes and hurt his feelings, we will not let you go up to the Yeshiva of Heaven. Meanwhile his father came. Shmuel observed that he was both weeping and laughing. He said to him: Why are you weeping? He replied: Because you are coming here soon. 'And why are you laughing?' 'Because you are highly esteemed in this world.' He thereupon said to him: If I am esteemed, let them take up Levi; and they did take up Levi. He then said to him: Where is the money of the orphans? He replied: Go and you will find it in the case of the millstones. The money at the top and the bottom is mine, that in the middle is the orphans. He said to him: Why did you do like that? He replied: So that if thieves came, they should take mine, and if the earth destroyed any, it should destroy mine. Does not this show that they know? — Perhaps Shmuel was exceptional: as he was esteemed, they proclaimed beforehand, 'Make way [for him]!' **Berachos 18b**

IV. The Genius of Nehardea

A.

אמר שמואל: נהירין לי שבילי דשמיא כשבילי דנהרדעא, לבר מכוכבא דשביט דלא ידענא מאי ניהו. ברכות נח:

Shmuel also said: I am as familiar with the paths of heaven as with the streets of Nehardea, with the exception of the comet, about which I am ignorant. **Berachos 58b**

B.

אמר שמואל: יכילנא לתקוני לכולה גולה. ראש השנה כ:

Shmuel said: I am quite able to make a calendar for the whole of the Diaspora. **Rosh Hashana 20b**

C.

כתב שדר ליה עיבורא דשיתין שני. חולין צה:

He (Shmuel) thereupon sent [to R. Yochanan] the calculations for the intercalation of months for sixty years. **Chullin 95b**

D.

אמר שמואל: כל מילי ידענא אסותייהו, לבר מהני תלת: מאן דאכיל אהינא מרירא אליבא ריקנא, מאן דאסר מיתנא דכיתנא רטיבא אחרציה, ומאן דאכיל נהמא ולא מסגי ארבעה גרמידי. בבא מציעא קיג:

Shmuel said: For all things I know the cure, except the following three: [i] eating bitter dates on an empty stomach; [ii] girding one's loins with a damp flaxen cord; and [iii] eating bread and not walking four cubits after it. **Bava Metzia 113b**

E.

ההוא שפירא דאתאי לקמיה דמר שמואל. אמר: הא בר ארבעין וחד יומא, וחשיב מיומא דאזלא לטבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלא ארבעין יומין, ואמר להו: האי בנדה בעל, כפתיה ואודי שאני שמואל דרב גובריה. נדה כה:

But is it not a fact that when a certain sac was submitted to the Master Shmuel he said, 'This is forty-one days old', but on calculating the time since the woman had gone to perform her ritual immersion until that day and finding that there were no more than forty days he declared, 'This man must have had marital intercourse during her menstrual period' and having been arrested, he confessed? — Shmuel was different from other people because his knowledge was exceptional. **Nidah 25b**

F.

ההוא בר טביא דאתא לבי ריש גלותא, דהוה מפסק כרען בתרייתא בדקיה רב בצומת הגידין ואכשריה, סבר למיכל מיניה באומצא, א"ל שמואל: לא חייש מר לניקורי? א"ל: מאי תקנתא? נותביה בתנורא, דאיהו בדיק נפשיה אותביה, נפל תילחי תילחי. קרי שמואל עליה דרב: (משלי י"ב) לא יאונה לצדיק כל און קרי רב עליה דשמואל: (דניאל ד') כל רז לא אנס לך. חולין נט.

There came before the Resh Galutha a young deer whose hind legs were broken. Rav examined it in the region of the juncture of the tendons and declared it to be permitted. He was about to eat a portion of it grilled. when Samuel said to him, 'Master, have you no fears lest it has been bitten by a snake'. 'Then, what is the remedy?' he asked. 'Let it be put into an oven and it will expose itself'. It was immediately put into an oven and it fell to pieces. Samuel applied to Rav the verse: There shall no mischief befall the righteous, (Mishlei 12:21) and Rav applied to Shmuel the verse: No secret is hidden from (lit. troubles) you. (Daniel 4:6) **Chullin 59a**

G.

שמואל ירחינאה אסייה דרבי הוה, חלש רבי בעיניה. אמר ליה: אימלי לך סמא. אמר ליה: לא יכילנא. אשטר לך משטר? [אמר ליה]: לא יכילנא. הוה מותיב ליה בגובתא דסמני תותי בי סדייה, ואיתסי. הוה קא מצטער רבי למסמכיה, ולא הוה מסתייעא מילתא. אמר ליה: לא לצטער מר, לדידי חזי לי סיפרא דאדם הראשון, וכתיב ביה: שמואל ירחינאה, חכים יתקרי, ורבי לא יתקרי, ואסו דרבי על ידו תהא. רבי ורבי נתן סוף משנה, רב אשי ורבינא סוף הוראה. וסימנך: (תהלים ע"ג) עד אבוא אל מקדשי קל אבינה לאחריתם. בבא מציעא דף פה:

Shmuel Yarhina'ah was Rabbi's physician. Now, Rabbi having contracted an eye disease, Shmuel offered to bathe it with a lotion, but he said, 'I cannot bear it.' 'Then I will apply an ointment to it,' he said. 'This too I cannot bear,' he objected. So he placed a phial of chemicals under his pillow, and he was healed. Rabbi was most anxious to ordain him, but the opportunity was lacking. 'Let it not grieve thee,' he said; 'I have seen the Book of Adam, in which is written, "Shmuel Yarhina'ah" shall be called "Sage", but not "Rabbi", and Rabbi's healing shall come through him. Rabbi and R. Nathan conclude the Mishnah, R. Ashi and Ravina conclude [authentic] teaching, and a sign thereof is the verse: Until I went to the sanctuary of G-d; then understood I their end. (Psalms 73:17)' **Bava Metzia 85b**

H.

מהו לא בשמים היא שמואל אמר אין התורה מצויה באיסטרולוגין שאומנותן בשמים אמרו לשמואל הרי אתה איסטרולוגין וגדול בתורה אמר להן לא הייתי מביט באיסטרולוגים אלא בשעה שהייתי פנוי מן התורה אימתי כשהייתי נכנס לבית המים. מדרש דברים רבה ח:ו

What is meant by the verse: It is not in the heavens (30:12)? Shmuel said, "The Torah is not found amongst the astrologers (or astronomers) whose profession deals with the stars." They said to Shmuel, "Behold you are an astronomer and yet you are a great man of Torah?" He replied, "I only looked into the subject at a time when I was free from learning. When was this? When I went to the place of water (this refers to either a bathhouse or a restroom)." **Midrash Devorim Rabbah 8:6**

I.

שקוד אמרה. שקוד מנו? שמואל. כתובות מג.

"Shakud" (the industrious scholar) made this statement. Who is "Shakud"? Shmuel. **Kesubos 43a**

J.

אמר רבא. אמינא מילתא דשבור מלכא לא אמרה, ומנו שמואל. פסחים נד.

Said Rava: I say a thing which [even] King Shapur could not say, and who is that? Shmuel. **Pesachim 54a**

K.

אמר ליה לוי לשמואל: אריוך, ספק לי ואנא איכול. קדושין לט.

Levi said to Samuel: Arioch (a term referring to Shmuel's great stature), supply me with doubtful [‘orlah'] and I will eat [thereof]. **Kiddushin 39a**

L.

כל היכא דפליגי רב ושמואל - הלכתא כרב באיסורי וכשמואל בדיני. בכורות מט:

Wherever Rav and Shmuel differ in ritual law the ruling adopted is that of Rav and in civil cases the ruling adopted is that of Shmuel. **Bechoros 49b**

V. King Shapur

A.

לוי הוה מטייל קמיה דרבי בתמני סכיני. שמואל קמיה שבור מלכא בתמניא מזגי חמרא. סוכה נג.

Levi used to juggle in the presence of Rabbi with eight knives, Shmuel before King Shapur with eight glasses of wine. **Sukkah 53a**

B.

אמר ליה שבור מלכא לשמואל: אמריתו דחכמיתו טובא, אימא לי מאי חזינא בחלמאי מר ליה: חזית דאתו רומאי ושבו לך, וטחני בך קשייתא ברחייתא דדהבא. הרהר כוליה יומא ולאורתא חזא. ברכות נו.

King Shapur [I] once said to Shmuel: You [Jews] profess to be very clever. Tell me what I shall see in my dream. He said to him: You will see the Romans coming and taking you captive and making you grind date-stones in a golden mill. He thought about it the whole day and in the night saw it in a dream. **Berachos 56a**

C.

והא אמרו ליה לשמואל: קטל שבור מלכא תריסר אלפי יהודאי במזיגת קסרי, ולא קרע. לא אמרו אלא ברוב צבור וכמעשה שהיה. ומי קטל שבור מלכא יהודאי? והא אמר ליה שבור מלכא לשמואל תיתי לי, דלא קטלי יהודי מעולם התם אינהו גרמי לנפשייהו. דאמר רבי אמי: לקל יתירי דמזיגת קסרי פקע שורא דלודקיא. מועד קטן כו.

For when they informed Shmuel that King Shapur had slain twelve thousand Jews at Caesarea-Mazaca, he did not [then] rend his clothes? — They [the Sages] did not say [it should be done] save where the misfortune involves the larger part of the Community resembling the typical instance. And is it a fact that King Shapur slew Jews? For [it is reported] that King Shapur said to Shmuel, ‘May [ill] befall me if I have ever slain a Jew!’ — For there, it was they [the Jews] that had brought it on themselves, as R. Ammi said, that the noise of the harp-strings about Caesarea-Mazaca burst the wall of Laodicea. **Moed Katan 26a**

VI. The Passing of Rav

A.

אמרו ליה לשמואל: נח נפשיה דרב. קרע עליה תריסר מני, אמר: אזל גברא דהוה מסתפינא מיניה. מועד קטן כד.

But yet [when] they said to Shmuel, ‘Rav's soul has gone to rest’, he rent on account of him thirteen garments [and] said: ‘Gone is the man before whom I trembled’! **Moed Katan 24a**

B.

כולהו שני דרב, הוה כתב ליה רבי יוחנן: לקדם רבינו שבבבל כי נח נפשיה, הוה כתב לשמואל: לקדם חבירינו שבבבל, אמר: לא ידע לי מידי דרביה אנא? כתב שדר ליה עיבורא דשיתין שני, אמר: השתא, חושבנא בעלמא ידע, כתב שדר ליה תליסר גמלי ספקי טריפתא, אמר: אית לי רב בבבל, איזיל איחזייה א"ל לינוקא: פסוק לי פסוקיך אמר ליה: (שמואל א' כ"ח) ושמואל מת, אמר: ש"מ, נח נפשיה דשמואל ולא היא, לא שכיב שמואל, אלא כי היכי דלא ליטרח רבי יוחנן. חולין צה:

During the lifetime of Rav, R. Yochanan used to address him thus in his letters: Greetings to our Master in Babylon! After Rav's death, R. Yochanan used to address Shmuel thus: Greetings to our colleague in Babylon! Said Shmuel to himself, 'Is there nothing in which I am his master'? He thereupon sent [to R. Yochanan] the calculations for the intercalation of months for sixty years. Said [R. Yochanan], 'He only knows mere calculations'. So he [Shmuel] wrote out and sent [R. Yochanan] thirteen camel loads of questions concerning doubtful cases of trefah. Said [R. Yochanan], 'It is clear that I have a Master in Babylon; I must go and see him'. So he said to a child, 'Tell me the [last] verse you have learnt'. He answered: 'Now Shmuel was dead'. Said [R. Yochanan], 'This means that Shmuel has died'. But it was not the case; Shmuel was not dead then, and [this happened] only that R. Yochanan should not trouble himself. **Chullin 95b**

C.

שלחו ליה מבי רב לשמואל: ילמדנו רבינו, לפני גמר דין וקנו מידו מאי? - שלח להו אין לאחר קניין כלום. סנהדרין כד:

A message was sent from the Yeshiva of Rav to Shmuel, saying: Will our Master please inform us, [If one of the parties pledged himself] by Kinyan [not to retract], what [if he seeks to retract] before the promulgation of the decision? — He returned word, saying: After Kinyan, nothing [can be done to repudiate the transaction]. **Sanhedrin 24b**

VII. Shmuel's Legacy

A.

אמר שמואל: אסור לגנוב דעת הבריות, ואפילו דעתו של עובד כוכבים. חולין צד.

Shmuel holds that it is forbidden to deceive people even gentiles. **Chullin 94a**

B.

אבוא דשמואל מזבין להו לפירי בתרעא חרפא חרפא חרפא, שמואל בריה משהי לפירי ומזבין להו בתרעא אפלא חרפא חרפא. שלחו מתם: טבא דאבא מדברא. מ"ט? תרעא דרווח - רוח. בבא בתרא צ:

Shmuel's father used to sell fruit during the [prevalence of the] early [market] price[s] at the early price. Shmuel his son retained the fruit and sold them, when the late [market] prices [were current], at the early [market] price. Word was sent from there: 'The father's [action] is better than the son's.' What is the reason? — Prices that have been eased remain so. **Bava Basra 90b**

C.

אמר שמואל להנהו דמזבני כנדי: אשוו זביני אכנדיכי, ואי לא דרשינא לכו כרבי שמעון. ולידרוש להו, דהא שמואל כרבי שמעון סבירא ליה אתריה דרב הוה. פסחים ל.

Shmuel said to the hardware merchants: Charge all equitable price for your pots, for if not I will publicly lecture [that the law is] in accordance with R. Shimon. Then let him lecture [thus] to them [in any case], seeing that Shmuel holds as R. Shimon? — It was Rav's town. **Pesachim 30a**

D.

אמר להו שמואל להנהו דמזבני אסא: אשוו וזבינו, ואי לא - דרישנא לכו כרבי טרפון. סוכה לד:

Shmuel said to those who sold myrtle, 'Sell at the normal price, for if not, I will expound to you as R. Tarfon.' What is his reason? If you will say that he wished to take a lenient view, why did he not expound to them as R. Akiba who is still more lenient? — Three with broken tips are common, one with an unbroken tip is uncommon. **Sukkah 34b**

E.

שמואל ואבלט הוו יתבי, והוו קאזלי הנך אינשי לאגמא. אמר ליה אבלט לשמואל: האי גברא אזיל ולא אתי, טריק ליה חיויא ומיית. אמר ליה שמואל: אי בר ישראל הוא אזיל ואתי. אדיתבי אזיל ואתי. קם אבלט, שדיה לטוניה אשכח ביה חיויא דפסיק ושדי בתרתי גובי. אמר ליה שמואל: מאי עבדת? אמר ליה: כל יומא הוה מרמינן ריפתא בהדי הדדי ואכלינן. האינדא הוה איכא חד מינן דלא הוה ליה ריפתא, הוה קא מיכסף. אמינא להו: אנא קאימנא וארמינא. כי מטאי לגביה שואי נפשאי כמאן דשקילי מיניה, כי היכי דלא ליכסיף. אמר ליה: מצוה עבדת נפק שמואל ודרש: (משלי י) וצדקה תציל ממות ולא ממיתה משונה, אלא ממיתה עצמה. שבת קנו:

From Shmuel too [we learn that] Israel is immune from planetary influence. For Samuel and Ablat were sitting, while certain people were going to a lake. Said Ablat to Shmuel: 'That man is going but will not return, [for] a snake will bite him and he will die.' 'If he is an Israelite,' replied Shmuel. 'he will go and return.' While they were sitting he went and returned. [Thereupon] Ablat arose and threw off his [the man's] knapsack, [and] found a snake therein cut up and lying in two pieces — Said Shmuel to him, 'What did you do?' 'Every day we pooled our bread and ate it; but to-day one of us had no bread, and he was ashamed. Said I to them, "I will go and collect [the bread]". When I came to him, I pretended to take [bread] from him, so that he should not be ashamed.' 'You have done a good deed,' said he to him. Then Shmuel went out and lectured: But charity delivereth from death; and [this does not mean] from an unnatural death, but from death itself. **Shabbos 156b**

F.

טוב ארך רוח מגבה רוח, חד פרסי אתא גבי רב אמר ליה אלפני אוריא, אמר ליה אמור אל"ף, אמר ליה מאן דיימר דהוא אל"ף ימרון דאינו כן, אמור בי"ת, אמר ליה מאן אמר דהוא בי"ת גער בו והוציאו בנזיפה, אזל לגבי שמואל א"ל אלפני אוריא, אמר ליה אמור אל"ף, א"ל מאן דיימר דהוא אל"ף, אמר ליה אמור בי"ת, אמר ליה מאן אמר דהוא בי"ת, אחדיה באודניה ואמר אודני אודני, אמר ליה שמואל מאן אמר דהוא אודניך, מר ליה כולי עלמא ידעין דהוא אודני, א"ל אוף הכא כולי עלמא ידעין דהוא אל"ף ודהוא בי"ת מיד נשתתק הפרסי וקביל עלוי הוי טוב ארך רוח מגבה רוח טובה היא האריכה שהאריך שמואל עם הפרסי מהקפדה שהקפיד עליה רב, אילולי כן חזר הפרסי לסיאורו וקרא עליו טוב ארך רוח. מדרש קהלת רבה פרשה ז:ח

"Better is the patient of spirit than the proud of spirit." (Koheles 7:8) A certain Persian came to Rav. He said to him, "Teach me Torah." He (Rav) said to him, "Say 'aleph'." He replied to him, "Who says that it is an 'aleph'?" He said to him, "Say 'bais'." He replied, "Who says that it is a 'bais'?" He yelled at him and threw him out with strong rebuke. He went to Shmuel and said to him, "Teach me Torah." He (Shmuel) said to him, "Say 'aleph'." He replied to him, "Who says that it is an 'aleph'?" He said to him, "Say 'bais'." He replied, "Who says that it is a 'bais'?" He grabbed him by the ear and he (the Persian) said [in pain], "My ear! my ear!" Shmuel said to him, "Who says that it is your ear?" He said, "Everyone knows that it is my ear." He replied, "So too, everyone knows that this an 'aleph' and that that is a 'bais'." The Persian was immediately quiet and accepted it (Judaism) upon himself. The verse "Better is the patient of spirit than the proud of spirit" can be applied thus: Better is the patience that Shmuel displayed than the impatience that Rav displayed. If it wouldn't have been for this, the Persian would have returned to his evil ways. He (the Persian) referred the verse, "Better is the patient of spirit," to him (Shmuel). **Midrash Koheles Rabbah 7:8**

VIII. The Death of the Master

A.

ושכיב שמואל בשנת תקס"ד ליצירה והווי תלמידיה רב נחמן בנהרדעא ורב יהודה בפומבדיתא ורב ששת בשלחי. אגרת דרב שרירא גאון

Shmuel died in the year 564 [of the Seleucid calendar] (this corresponds to the year 253 C.E.). His disciples were Rav Nachman in Nehardea, Rav Yehudah in Pumbedisa, and Rav Sheshes in Shilchi. **The Letter of Rav Sherira Gaon**

B.

אמר רבי יצחק: כל המספר אחרי המת כאלו מספר אחרי האבן. איכא דאמרי: דלא ידעי ואיכא דאמרי: דידעי ולא איכפת להו. איני? והא אמר רב פפא: חד אישתעי מילתא בתריה דמר שמואל ונפל קניא מטללא ובזעא לארנקא דמוחיה שאני צורבא מרבנן, דקודשא בריך הוא תבע ביקריה. ברכות יט.

R. Yitzchok said: If one makes remarks about the dead, it is like making remarks about a stone. Some say [the reason is that] they do not know, others that they know but do not care. Can that be so? Has not R. Papa said: A certain man made derogatory remarks about Mar Shmuel and a log fell from the roof and broke his skull? A Rabbinical student is different, because the Holy One, blessed be He, avenges his insult. **Berachos 19a**